

SAŽETAK PRESUDE
KHAN PROTIV FRANCUSKE
OD DANA 28. VELJAČE 2019. GODINE
ZAHTJEV BR. 12267/16

Nepružanje skrbi maloljetniku bez pratnje predstavlja povredu konvencije

ČINJENICE

Podnositelj zahtjeva, Jamil Khan, afganistanski je državljanin rođen 2004. godine i trenutno živi u Birminghamu. Krajem kolovoza 2015. napustio je Afganistan s ciljem odlaska u Veliku Britaniju. U Calais je stigao prateći ostale migrante i tamo je šest mjeseci živio u kolibi u južnom dijelu izbjegličkog naselja "lande de Calais", kao maloljetnik bez pratnje. Na poticaj nekoliko nevladinih udruga, sudac za hitne postupke u Lilleu naložio je prefektu Pas-des-Calaisa da utvrdi broj maloljetnika bez pratnje na tom području te da im, u suradnji s departmanom Pas-de-Calais, osigura smještaj uz odgovarajuću skrb. Iako je broj maloljetnika doista utvrđen, pravobranitelj je u svojoj Općoj preporuci od 20. travnja 2016. naveo da prebrojavanje maloljetnika nije dovelo do stvarnog pružanja skrbi. Naime, prebrojavanje i patrolu su vršile slabo podučene osobe koje nisu imale pomoć prevoditelja radi dogovaranja detalja o pružanju skrbi. Za vrijeme boravka u izbjegličkom naselju, podnositelj je kontaktirao niz nevladinih udruga, uključujući i udругu „Cabane juridique“ („Pravna koliba“). Ova udругa je podnijela zahtjev sucu za mladež tražeći određivanja privremene skrbi podnositelju zahtjeva. Sudac je imenovao zakonskog zastupnika podnositelju te mu odredio privremeni smještaj u odjelu za djecu i obitelj u Calaisu. Podnositelj je naveo da nadležne vlasti nisu poduzele ništa kako bi mu pomogli oko smještaja u navedenu ustanovu, stoga je nakon rušenja njegove kolibe tijekom operacija demontaže južnog dijela izbjegličkog naselja, podnositelj otišao u improvizirano sklonište na sjevernom dijelu tog istog izbjegličkog naselja. S druge strane, tužena država je tvrdila da službe socijalne skrbi nisu mogle provesti nalog za smještaj jer podnositelj nije došao u njihov ured, a njegov ih odvjetnik, zakonski zastupnik i nevladine udругe nisu obavijestili gdje se podnositelj nalazi. U ožujku 2016. godine podnositelj je napustio izbjegličko naselje i ilegalno ušao u Veliku Britaniju, gdje su ga zbrinule službe za zaštitu djece.

PRIGOVORI

Pozivajući se na članak 3. Konvencije, podnositelj zahtjeva je prigovorio da Francuska nije ispunila svoju dužnost zaštite maloljetnika bez pratnje. Žalio se jer nalog suca za maloljetnike o privremenom smještaju podnositelja u odjel za djecu i obitelj nije izvršen.

OCJENA ESLJP-a

U predmetima koji se tiču migranata maloljetnika u pratnji ili bez pratnje, treba imati na umu da je ranjivost djeteta presudna i prevladava nad statusom stranca koji nezakonito boravi u zemlji (*N.T.P. i drugi protiv Francuske*, stavak 44., *Rahimi*, stavak 87). ESLJP je u predmetu

Rahimi istaknuo da je podnositelj zahtjeva kao maloljetnik bez pratnje pripadao kategoriji najugroženijih osoba u društvu i da je Grčka, sukladno članku 3. Konvencije, imala pozitivnu obvezu zaštititi takve osobe i preuzeti odgovarajuće mjere.

U ovom predmetu, ESLJP je najprije istaknuo da tužena država nije osporavala činjenicu da vlasti nisu osigurale skrb podnositelju zahtjeva. Sudac za hitne postupke opisao je „lande de Calais“ kao divlje naselje u kojem osnovne potrebe izbjeglica, u vidu higijene i opskrbe pitkom vodom, nisu bile zadovoljene na odgovarajući način. Također je ukazao na "nemar zbog kojeg su izbjeglice izložene neljudskom i ponižavajućem postupanju koji ozbiljno i očigledno nezakonito, narušava njihovu temeljnu slobodu". Nakon evakuacije južnog dijela, većina izbjeglica izložena je još gorim uvjetima preseljenjem na sjeverni dio „lande de Calais“ koji je postao prenapučen.

Podnositelj zahtjeva proveo je šest mjeseci u okruženju koje je bilo očigledno neprikladno za djecu. Nakon demontaže južnog dijela naselja i rušenja kolibe u kojoj je živio, njegovi su se životni uvjeti pogoršali. Sama činjenica da je morao čekati nalog suca za mladež kako bi nadležna tijela razmotrila njegov slučaj, ukazuje na to da tužena država nije ispunila svoju obvezu zaštite i pružanja skrbi maloljetnicima bez pratnje sukladno članku 3. Konvencije. Nadležna tijela uopće nisu identificirala podnositelja kao maloljetnika bez pratnje iako je on u izbjegličkom naselju boravio nekoliko mjeseci i kao malo dijete morao je biti vrlo upadljiv. Očito je dakle da su mjere korištene za identificiranje maloljetnika bez pratnje bile neodgovarajuće.

Nadalje, ESLJP je primijetio da maloljetnici bez pratnje nisu uvijek prihvatili zaštitu koja im se nudila. Međutim, pravobranitelj je u svojoj preporuci istaknuo da je razlog neprihvatanja zaštite bio neprikladnost sustava. Također, ESLJP je naglasio da činjenica da maloljetnici nisu uvijek prihvatili zaštitu nikako ne može opravdati propuste domaćih tijela koja su odgovorna za njih. Ujedno, podnositelj je tvrdio da bi on prihvatio zaštitu od nadležnih tijela.

S obzriom da se ovdje radilo o dvanaestogodišnjem djetetu koje je vjerojatno slabo poznavalo francuski jezik, nije prihvaćen argument tužene države da je podnositelj osobno trebao poduzeti potrebne korake radi osiguranja smještaja i skrbi. Također, ESLJP nije smatrao da su nevladine udruge, podnositeljev odvjetnik ili njegov zakonski zastupnik bili dužni podnositelja odvesti u prihvatni centar koji mu je određen nalogom suca za mladež, budući da je to bio zadatak nadležnih domaćih tijela.

ESLJP je svjestan složenosti zadatka i poteškoća s kojima se susreću domaće vlasti u pronalaženju maloljetnika među svim osobama prisutnima u Calaisu i pružanju odgovarajuće skrbi koju oni ne žele uvijek prihvatiti. Uočio je i nedosljednost u ponašanju podnositelja koji je podnio zahtjev radi određivanja privremene skrbi sucu za mladež u Francuskoj iako nije imao namjeru tamo ostanuti, već je planirao otići u Ujedinjeno Kraljevstvo. Nadalje, primijetio je i da domaća tijela nisu bila u potpunosti neaktivna, odnosno da su poduzela određene korake radi izvršenja naloga suca za mladež. Ipak, ESLJP se nije uvjerio da su francuske vlasti učinile sve što se od njih razumno moglo očekivati kako bi ispunile obvezu koju država ima prema maloljetniku bez pratnje koji nezakonito boravi na njenom teritoriju, odnosno prema osobi koja pripada kategoriji najugroženijih osoba u društvu.

Podnositelj je nekoliko mjeseci boravio u izbjegličkom naselju „lande de Calais“, u okruženju potpuno neprikladnom za maloljetnike i u situaciji nesigurnosti koja je bila neprihvatljiva u tako mladoj dobi. Ovako teške okolnosti zajedno s propustom domaćih vlasti da izvrše nalog

suca za mladež predstavljaju ponižavajuće postupanje, stoga je došlo do povrede članka 3. Konvencije.

PRAVEDNA NAKNADA

15.000 EUR na ime neimovinske štete

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.